

KATHOLIKUS NÉPLAP.

32. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olvasó könyvkiadó-társulat ügynökénél: czukorutca 6. szám, földszint, a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.



Pest, augusztus 10. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán. bo-ritekban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” címzendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

A nevelés

mint van, és mint lennie nem kellene.

V.

Milyen a Jancsika, olyan a Jancsi.

Egy idő óta gyakrabban kérdezé Jancsika: „Anyám! mikor leszek már 16 esztendő?” Egy napon, épen vasárnap volt, ismét levette a kalendáriomot a falról s ugyanazon kérdést ismételte, mire válaszul kapta, hogy a legközelebbi őszkor a 16-dik esztendőt betöltendi. Ez még borzasztóan messze volt egy olly fiatal emberre nézve, ki már szivarozott s vasárnap isteni szolgálat előtt és után egyéb koros férfiakkal a templom melletti kerítésnél ült, s a ki- és bemenő lányok fölött szemlét tartott és elménczkedett. Hogy tökéletes értelemben „nagy” lehessen, esupán egyetlen egy akadály volt: keresztény tanításra kellett még járnia. Nem tudom bizonyosan, valjon ő szerette-e kevésbé a keresztény tanítást, vagy pedig a plebános ötet? Minden esetre Jancsika (vagyis már ezután Jancsinak nevezzük ötet) nem találta volna fel a keresztény tanítást, ha már nem létezett volna; és a plebános sem tartotta volna valamely országos szerencsétlenségnek, ha már illyen Jancsi soha a világra nem jött volna. A katechismust nem kellett előle elrejtteni, mint régente az olvasó-könyvecskét, hogy magát agyon ne tanulja. Senki sem ment örömet mellé a székre; mert ott mindig volt valami baj, hol Kényesiék Jancsija volt. És midőn husvétkor a gyermekek ismét osztályoztattak, nem egy anya jött a plebánoshoz azon kéréssel, miszerint az ő fiát ne ültetné Kényesi Jancsi mellé. Nem

hallgatott ez soha, csak mikor felelnie kellett volna; és az ő helyén a székek úgy be volt krétázva és mázolvva, mint a falak a klastrom ajtója körül. Ha pedig a ker. tanításnak vége volt, mindig első szaladt ki s alig hajtotta meg magát, mintha térdkalácsa tört volna el. A házi oktatást olly kevésbé ismerte, mint sok lány a szemérmességét. Keresztény könyvek olvasásáról Kényesiék mit sem tudtak; legfőlebb az öreg koronként keresztül vizsgálta a régi kalendáriomot, Anna pedig egy ősrégi „legujabb szert a férgék elüzésére.” A fiu pedig szerette a kártyákat, és vasár s ünnepnapokon, sőt másszor is gyakran hozzá hasonló ifjakkal rendesen egy a rendőrség előtt jól ismert házban estélig ült a játékasztalnál, hol már sok szép forintot hagyott. A szüléknek ez persze nem tetszett, különösen, hogy olly sokat eljátszott s Anna gyakran mondá Lőrincznek: „Én csak azon csudálkozom, hogy a Jancsi olly örömet játszik; holott én és te a kártyát soha sem szerettük.” A szegény emberek arra nem gondoltak, miszerint az ember, ha ifjúságától fogva lemondás és rendre, főleg pedig keresztény életre nem szoktattatik, mindinkább elmerrül az élvezetekben. Szegény Anna! majd lesz még elég, min csodálkozni fogsz. Azonban a játék miatt nem szólnak-e ők a Jancsinak? Oh igen! néha mondák neki, hogy ne játszék már, hisz nincs szerencséje, a többiek elesipik tőle a pénzt sat. De ő velök nem gondolt, azok pedig más segítség után nem láttak. Sőt ellenkezőleg, midőn egykor a keresztkoma látogatóba jövé, megszólíta Jancsit, hogy már csak még se járjon olly gyakran e vagy ama házba, hanem inkább otthon mulasson kissé szüleivel és testvéreivel, ha az isteni szolgálatnak vége van, még Anna neheztelt meg, mondván: „a baj nem olly nagy,

mint némelyek gondolják; sok rossz emberek vannak, kik neki ellenségei stb; egyébiránt, okoskodék, Janesi saját pénzét játsza el; az nem tartozik senkihez, ő oda teheti pénzét, hová akarja.“ Lőrincz sem mellette, sem ellene nem szóla, hanem a beszédet a vetésekre és időre vitte át; a keresztítati pedig vevé nem sokára a kalapot és szépen elment. És Janesi megint azon ismeretes házba ment, mennél tovább, mennél többször, sőt nagy hahotázás közben beszélt el, mit mondott neki keresztapja, s ő hogyan fizette ki azt; miért a Mohosiek, mert úgy nevezték azon házat, igen hizelgőleg megdicsérték, hogy nem ijedt meg, s azt mondanak neki, hogy éppen azért is most gyakrabban jöjjön mint eddig, mit ő meg is ígért, és valóban az este már továbbott maradt, mint szokás szerint, nem csupán a keresztítati boszantására, hanem mert jelen volt egy, ki kissé muzsikálni tudott, és a Mohosi lányok „verbungos“ akarák őt tanítani, mit anyja otthon nem ért és mai napság mégis tudni kell. Az ördög most jó kártyát vetett ki. Janesi már az első este bámulatos előmenetelt tett a „verbungosban“, s a lányok biztattak, hogy farsangig bár kivel kiállhat, ha szorgalmasan jön és magát gyakorolja. És azt meg kell neki adni, hogy szorgalom és gyakorlatban nem volt hiba. Akarhol talált időt (és ezt sokat talált) erre fordította, mint hitte, „az egy szükségesre.“ Voltak, kik őt látni akartak, hogyan tanulta meg az istállóban és arczának verejtékével az esztelen ugrádozásokat; és az utczán alig lehetett már raismerni, oly tusszerűleg emelte lábait. Ha este az apja mondá: „egyszer már csak ismét el kellene imádkozni az olvasót“ Janesinak ilyenkor bizonyosan el kellett menni, mert tegnap szivarszárát Mohosieknál felejtette; s más ilyenért. Ekkor aztán mindig két óráig tanulta a tánczot, minden esetre addig, míg bizonyos volt, hogy otthon az olvasót elvégezték. Ezen tanítók közt és illy szorgalom mellett Janesi a tánczban meglehetősen ügyességre vergődött. Ha egyszer a katechismust olly jól tudta volna, azonnal, ha bár még nem is volt meg az ideje, a keresztény tanítástól fölmentett volna; de így többször kellett volna a plebánoshoz járnia, míg utoljára megszabadult. A plebános nem mulasztotta el, hozzá komoly, illő beszédet tartani; figyelmeztette őt a veszélyekre, mellyeknek kitéve van; emlékeztette őtet, miszerint egykor a vett tanításokért az örök bíró ítélőszéke előtt számot kellend adnia; — elébe adá, mennyi függ attól, ha valaki ifjúságában jó uton jár s intette őt a rossz társaságok kerülésére, és a bünre vivő alkalmaktól távozásra stb. De

ez kevés benyomást tett szívére, mert ez már igen el volt fogulva a hiu élvezetvágyaktól; s mivel otthon és a Mohosieknál évek óta semmi jót nem hallott, úgy tehát a pap ezen szava is rossz földre esett. Hidegen és feszesen ült ő, és midőn a plebános elvégezte beszédjét, vevé sapkáját és egyenesen a Mohosiekhoz tartott. Janesi egyike volt azoknak, kik azt gondolják, hogy ha egyszer a keresztény tanításból kiszabadulnak, csak akkor lépnek tulajdonképen a világ szolgálatjába. És csakugyan az előzmények után ítélve, a világnak több oka volt Janesi fölött örülni, mintsem az Istennek. Nevelés, Isten-szeretet, és a religionak pontos ismerete nélkül lép ki az élvezethajhászó fiatal ember a világ zajába, egy meglehetősen csinos ifju, kinek mindig volt néhány szép darab pénz a zsebében, s ezen kívül hizelgők és veszedelmes emberektől környeztetett. Ő a napot, mellyen a keresztény tanítás alól fölmentetett, élte legboldogabb napjának tartotta, s azt gondolta, hogy már most semmi általános lekötvé, könnyebben mehet vig társaságokba s nem kell többé mindig a katechismust kezében tartani. És valóban, ő szavát tartotta. Nem sokára nem volt táncz, hol ő jelen nem lett volna, nem volt koresma, mellyet ő ne ismert volna, s ritkán vitetett véghez valamely csintett, mellyben ő neki része nem lett volna benne. Lőrincz atyusnak a dolog már nem igen akart tetszeni; ő el nem gondolhatja, hol van a hiba; — mégis azt véli, hogy Janesi kissé valóban sokat tesz a dologra nézve; ez így nem volt az ő idejében stb. Azonban nem volt szabad szólnia. Ha csak távulról is érinteni akarta, hogy Janesi ne szaladgáljon annyit, tüstént illy feleletet kapott: „Ha kendnek nem tetszik, elmegyek; tudom bizonyosan, majd kapok én pénzt.“ És Janesit az anyja váltá fel, ki Lőrincznek hallgatást parancsolt, mit ez ugyis megtett volna. Az ugyan Annának sem tetszett, hogy mindig Mohosiekhoz jár; mert úgy vélekedék, hogy olly legénynek, mint ő, kissé fölébb kellene néznie; az merőben hitvány nép; mindnyájan nem kapnak annyi jószágot, mint ő maga. De Janesinak mitsem szólt, és azzal vigasztalta magát, hogy csak most jár oda; ha egyszer öregebb lesz, majd másképen fog gondolkozni. És Janesi nem is engedett volna magának valamit mondatni; mert most ő már otthon a kormányt nagyrészben magához ragadta; a földolgot ő igazgatta, a többit az anyja, Lőrincznek maradt a hallgatás és a fizetés: Janesi a kamatokat huzta. Eleinte minden „az apámé“ volt, később minden „a miénk“, most végre az „enyém.“ Eképen a gazdálkodás mind-

inkább hátra ment; Jancsi azonban a játék- és tánczban előre haladt és csak hamar elhíresült, hogy messzeföldön nem találkozik olly viglegény, mint Kényesi Jancsi.

L—ger Ferencz.

A könyvek leánya.

(Vége.) Felültek kocsijokra és haza indulának; szíveik dobogtak az örömben, s tizenhat évektől fogva most vonultak először ajkaik igazi örömmosolygásra. Janka ugyan nem volt megtalálva; de Péter teljes reménységét s elvitathatlan hitét fejezte ki a fölött, hogy az Isten, ki őket tizenhat évek után illy csodálatosan Janka nyomára vezette, még vissza is adni fogja őt, ha még életben vagyon. Elhatározzák, hogy másnap korán reggel Polgárdira utazandnak Jankát nyomozandók. Ezalatt haza értek Kálozra, midőn az est már setétes vala; sem enni, sem inni, sem aludni nem tudtak, nyugtalan szívök csak repülni vágyott valamerre Janka után. Péter jó barátihoz ment, csodálatos eseményét elbeszélendő; Ágnes pedig elment imádkozni. — A kálozi templom mellett, a kaputól jobbra mintegy harmincz lépésnyire állott egy magas keresztfa, a Megváltó képével; előtte kemény fából faragott térdepelő zsámoly, mellynek oldalait, valamint a keresztfa derekát is gazdagon foná be örökzöld ágaival a esipke-folyondár; köröskörül akác-, fagyal- és szelence bokrok ligeteltek; távolabb pedig sugár rengő jegenyék nyujtották büszke sudaraikat az ég felé. E kereszthez szokott imádkozni járnai a bánatos Ágnes; ide jöve most is a setétben egyedül, senkitől nem látatva csak magától a jó Istentől. Letérdepele a zsámolyra, s a keresztre függesztvén szemeit, imádkozék olly forrón s olly bizalommal, mikint még soha sem; sőt Jankája meglehetésének új reményében örömkönnyekekre olvadva, sirni kezdett hangosan; és ime! — lassu zörej támad a bokor lombjai között, s kibontakozva levél-felhőiből ismeretlen nőalak közeledik Ágneshez, és letérdepel oldala mellé. Az ismeretlen nő imatársát látván maga mellett, gondolá: „Talán ez is olyan szerencsétlen, mint én!” és kezdett csendes kezerüen zokogni. Ágnes lelkét most különös érzelem szállta meg; szíve ugrálni kezdett keblében; lábai nem akartak nyugodni, s karjai erővel ölelésre nyultak a nő felé; úgy tetszék neki, mintha a keresztől eme szózatot hallaná: „Asszony! ime a te fiad!” s megzavarodván ismeretlen érzeményiben, lehajtá fejét a kereszt-zsá-

molyra, örömében zokogott, és nem tudta miért? — Anya és leánya egymás mellett voltak, és nem ismerék egymást; az elvesztett jószág keresése a vesztőt, és nem álmodá, hogy szíve mellett sir. — Ágnes tudni akará kesergő társát, ki legyen? — hozzá fordula, de a setétben nem ismerheté. Most felállának mindketten, hogy el távozzanak; de ime! terhes felhők öléből előtűnik a rezgő holdvilág, s tiszta sugárainál Ágnes megismeré Juliskát. „Kedves Juliskám! te sirtál mellettem?!“ mondá Ágnes, héyvel ragadván meg Juliska kezét, ki rábámula Ágnesre és nem felele. „Talán meghalt édes anyád?“ kérdi tovább Ágnes, szeliden simogatván meg a lányka homlokát; ekkor Juliska kebléből egy mély fohász emelkedék, és így szóla: „Kedves Ágnes néni! ha tudnám, hogy anyám meghalt, esőndesebben tűrném; de Rozború Lidia él, és én még is árva vagyok, oh, mert Lidia nem az én anyám!“ itt kitört Juliska kebléből a fájdalom, s zokogva borula Ágnes kebelére. Ágnes fel akará kebléről emelni Juliska fejét, hogy szóljon vele; de Juliska nem engedé, hanem szorosabban simulva reá, így könyörge: „Kedves Ágnes néni! ne üzön el kebeléről! olly jól esik ide hajtanom fejemet, mintha mennyországon pihennék!“ Ágnes magán kívül lön, s egy különös sejtélem támadott fel keblében, s így szóla tovább a keblén pihenőhez: „Kedves Juliskám, hát miért mondd, hogy te árva vagy, és hogy Lidia nem a te anyád?“ Ekkor Juliska fölemelé fejét, kivoná kebléből a kis fehér kendőt, s Ágnes szemei elébe tartván, így szóla: „Nézze Ágnes néni e kis kendőt, igazi anyámnak egyetlen hagyományát! ma reggel Lidia közlé velem szörnyü titkát, mellyet sirba viinni nem akar, hogy én csak nevelt leánya vagyok, s tizenhat évvel ezelőtt egy kereszt tövében találtak Polgárdin!“ „Hah! a leányom!“ kiálta fel Ágnes, és Juliska térdeire roskadva átölelé és csókolgatá azt. „Leányom Jankám! Leányom Jankám!“ ismételé több ízben hangosan; majd felugorva lánya lábaitól, ide és oda futkosott, mint ki örömében megőrült, fenhangon kiáltozván: „Péter! Péter! meg van a leányom! meg van a Jankám!“ Juliska bámult, meg bámult, s nem tudá megérteni Ágnes végtelen örömet. Ágnes ismét megölelé Jankát, és csókolgatá; majd elboesájtván őt, a keresztfához futá, átkarolá azt teljes erejéből, megcsókolá és rebegé: „Kinesem! Keresztem! Jankám megtartója! Idvezlégy! áldott légy! Oh! csak addig hagyj élnem, mig elhirdettem a világnak, hogy, ki az Istenben bizik, meg nem szégyenül!“ Ágnes magához tére lassanként rendkívüli örömé-

ből, s megfejté Juliskának, most már kedves Jankájának, miként veszté el őt sok évek előtt Fehérvárott, s miként siratta mind e mai napig. Szegény Janka ujjá született; idvezülté vált lelke örömeiben, s Agnes nyakába borulva vetett véget az egynapi arvaságnak. Haza felé indultak egymás karjain; de Agnes meg akarván lepni érzékenyen Pétert, paranesolá Jankának, hogy menjen csak haza Rozborúékhoz, ne szóljon a történekről semmit; majd ő hazulról diszes ruháneműeket viend utána; gyámszüleit felvilágosítandja, s jótéteményöket megköszöni; reggel pedig az öröme elkészített atyának karjai közé vezetendi. Haza ment tehát Janka, és haza ment Agnes is. Péter már ekkor nem vala hon. elment reá került sor szerint a kastélyba éjjeli őrizetre. Agnes, kinek most az álom nem jutott eszébe, szép ruhaneműeket szedett gyorsan össze, melylyel majd Jankáját fölkeszítendi, egy kendőbe kötözé azokat, bezárá ajtait, s mivel a terhes felhők elnyomák a holdfényt, meggyújtá a lámpát, és mené a kastély hátsó udvarában lakó pajtagazdához. — A mint Agnes a kastély hátsó udvarába besurranék, Péter egy fa mellett állott a vak setétségben, s lámpája fényénél megismeré Ágnest. „Hová mehet Agnes ilyenkor, és mit visz ő?” gondola magában Péter, s lassu léptekkel, észrevétlenül követé nőjét a gyepes uton. Agnes a gazda ajtájához érven, elfuvá a lámpát, és zörgete a zárt ajtón, Péter pedig négy lépésnyire nője mögött lélekzet nélkül megállapodék. Most Agnes újra zörgete, mire Juliska sirva esengő hangon kiálta belől: „Ki az?” — „Bocsáss be édes Jankám!” válaszolt Agnes vidám örömteli hangon. Erre az ajtó megnyilék, és Agnes belépe; de azonnal esördüle a zavar, s bezaraték ismét utánok a konyhaajtó. Agnes illy késő, szokatlan és rejtélyes szökése, a köteg, mellyet kezében vitt, s a szavak „bocsáss be édes Jankám” titkos szövetséget s veszélyes büntanyát gyanítottak Péterrel; félelem, féltés és boszorkodás támadák meg a csak imént remény-tengerben uszó csendes lelkét; az ablakhoz ugrék, hogy betekintsén, de az vastagon vala befüggönyözve; hallgatódzék, hanem csak érthetlen suttogást, néha élénkebb szapora szóváltást vehetett ki. — Péter nyugtalan lön, s fülét jobban az ablakhoz illeszté. „Jézus! Mária!” kiálta most Agnes, és tüstént elnémula belől minden zaj. Péternek minden csep vére forni kezdett. „Jaj nekem! odavan!” hallatszék most Juliska kiáltó szózatja, mit azonnal jajgató sirás követett. Erre a gyanakodó és heves indulatu Péter eszméletét elvesztvén, neki rohana a konyhaajtónak, s olly erővel

löké azt meg egész testével, hogy azonnal beszakadott; a súlyegyent elvesztő Péter pedig egész teste nehezével bukott be a konyhába, s egy ott heverő fatörzsből úgy megüté fejét, hogy azonnal a földön ájulva maradott. Az iszonyu ajtóroppanás, melly Lidi halálával csaknem azon pillanatban történt, babonás rettegéssel tölté be a szobában levőket, s több perczek multak el, míg Samu gazda rávetette fejét, hogy gyertyával a konyhába kinézzen, hol kimondhatlan bámulásokra Pétert ájulva lelék. Bevivék a szobába, és ágyra fekteték, hol kevés perczek mulva Jankának csókjai, s ápolva ölelő karjai között jöve magához. Sirt örömeiben szegény Péter, midőn Agnes elbeszélte neki, mint akadott Jankára; sirt, midőn elbeszélte Rozború, miként találtak Jankát tizenhat évek előtt a polgárdi kereszt alatt. Sokáig nem akará hinni mindezeket Péter, s azt gondolá, hogy csak almodik; midőn pedig meggyőződött róla, akkor a halottas ágyhoz járult, és sirva csokolá meg Lidia meghidegült kezeit, mellyek Jankát olly hűséges anyai szeretettel apolák, s áldá jótékony gondolatát, hogy annyi örömet és büt rejtő titkát sirjába nem vivé. Péter és Rozború testi és lelki barátok sőt testvérek maradtak; Janka is csak atyjának hívá, s forró szeretettel jutalmazá a ritka hűségű gyámtyát. Szegény Rozború! annyira szívére vette mégis nőjétől és Juliskától egyszerre történt elszakasztását, hogy kevés hónapok mulva koporsóba hájtá hirtelen megöszült özvegy fejét. Janka két szeméből gyöngytermő esiga lett, s naponként forró könnyeivel, mint érzékeny hálás szíve drága gyöngyeivel öntözé az elhunyt Rozború pár koszorús sirhalmát.

Péter és Agnes még sokáig éltek, és sok örömet találtak szép erkölcsű Jankájokban, kit a vallásos lelkületű Agnes imával és könnyekkel nyert vissza az Istentől. — Átlátták mindketten, hogy a tizenhat évi próba az Isten próbája volt, s áldák a menyei Gondviselés kimondhatlan bölcsességét. Átlátták továbbá, hogy minden szenvedéseik forrása a keresztűri cigánynő volt; azért szentül megfogadta Agnes, hogy többé semmi nyomorulttal kiméletlenül nem fog bántani; de megfogadá szentül Péter is, hogy fékezni fogja haragját, s őrizendi magát minden indultosságtól; sőt megfogadá azt is, hogy nem lesz többé babonás, és cigány asszonnyal soha többé szerencsét nem mondat magának.

DANISS.



Nagy Bold. Asszony napjára.

Az angyali üdvözléetről. — E szavak felett: „Üdvözlégység Mária!“ *) Az angyal bemene hozzá, és mondá: „Üdvözlégység Mária.“ Igen ismeretes szavak, melyeket naponkint elmondunk az angyallal; de vajjon ugyanolgy érzellemmel-e, minővel azokat az angyal kimondá? „Jaj, ugymond Kempis Tamás, jaj azon áhitatlan és elszórakozott imádkozóknak, kik ez arany szavakat meg nem fontolják, a kehely édességét nem érzik, kik olly gyakran figyelem és tisztelet nélkül mondják: „Üdvözlégység Mária.“ Ez onnét van, mivel igen keveset fontoljuk meg, mit imádkozunk. — „Ezen imádság, ugymond ugyanazon nagy férfiú, ezen imádság szőszegény, de titokteljes; rövid, de igen jelentékeny; édesebb a méznél, drágább az aranyból, a szív szájával izlettetendő, könnyekkel ázott ajkakkal kimondandó, és gyakran ismétlendő; mert noha rövid szavakból áll, mégis mint a mennyei kelemesség széles folyama szét terjeszkedik. Mivel tehát ezen imádság olly nagy jelentékű és édesgű, fontoljuk meg, millyen üdvözlét ez: „Üdvözlégység Mária.“ Ez örömdüvözlét és tiszteletüdvözlét.

Első pont. Üdvözlégység Mária! Milly örömmel monda az angyal e szavakat! Hisz ő

*) Boldog e. Schlör Alajos elmékedési könyvének sajtó alatt levő magyar fordításából közlik a kalocsai kiadók.

a mennyből küldetett, hogy a legörvendetesebb hírt hozza, melyet a világ valaha hallott: hogy az idő telje elérkezett, a bezárt menny megnyílt, hogy az igazat leharmatozza; hogy az atok terhelt földnek meg kell áldatni, hogy az ő méhéből a világ Üdvözítője felsarjadzon; hogy az Ige testté leend és közöttünk lakozandik, hogy Isten fia emberré leend, hogy az emberek fiait Isten fiaivá tegye. — Oh kegyelemteljes titok, mellyen örvendenek az angyalok, kik benne az isteni szeretet legnagyobb esodáját látják; mellyen örvendenek az emberek, kikhez végre négyezer évek mulva a megígért Szabadító és Megváltó eljött; mellyen örvend Mária, ki arra meg van választva, hogy a Magasságbelinek Fiát méhébe fogadja, és az Isten anyjává legyen. Üdvözlégység Mária, örömdüvözlét! Mar ezen üdvözlét szavai is, bár milly nyelven mondvá, ezen örömet fejezi ki: „A béke legyen veled, vagyis örvendj Mária!“ De minden szónál ékesebben szóló, és bármilly emberi kifejezésnél többet jelentő volt az angyal megjelenése; az ő dicső fényalakja, az ő örömteljes pillanata, és szava tagadhatlanul mutatá, hogy ő mint örömhírnök azon nagy örömet meghirdetendő jött, mellyre az egész emberi nemzet olly nagy sóvárral várt. Ezen boldog pillanatra naponta háromszor emlékeztet bennünket az egyház, midőn a harangot az imádságra meghuzatja, és bennünket az által a megtestesülés titkának imádsására, és a boldogságos Szűznek az angyali üdvözlét általi köszöntésére felszólít. Oh bár a harang első megkondulására öröm hatná át szívünket, és haladék nélkül az angyallal mindnánk: Üdvözlégység Mária. Bár, valahányszor a szűz Anya képe előtt elmegyünk, szeretet és áhitattal rápillantván, örömmel mondanánk e rövid szavakat: Üdvözlégység Mária. „Ne hidd, ugymond sz. Bernárd, hogy Mária a te jámbor üdvözlétet nem viszonzza. Valahányszor te Máriát üdvözlöd, mindannyiszor ő kegyelemmel viszontüdvözlend téged.“ Igen, midőn egykor sz. Bernárd, Marianak ezen őszinte tisztelője, Marianak egy képe előtt benső öröm és szeretettel e szavakat mondá: „Üdvözlégység Mária“ a boldogságos Szűz szájából eme viszonzást hallá: „Üdvözlégység Bernárd.“

Második pont. Ha nagy volt az angyal öröme, midőn szűz Máriát üdvözlötte, bizonyosan nagy volt a tisztelet, mellyet ezen üdvözlétkor iránta tanusított. Más angyali megjelenésekkor azok részesülnek különös kitüntetés és tiszteletben, kiknek az angyal megjelenik, és angyali üzenetre méltatnak; Marianali megjelenéskor pe-

dig az öt üdvözlő angyalrészesült nagyobb tiszteletben, mivel az istenanyasági méltóság Máriát minden mennyei lelkek és egyéb teremtmények fölé emelé. Tiszteletteljesen közelít azért az angyal a szegény Szűzhöz, a mennyország királynéjához, az emberi nemzet Urnéjához, és a Magasságbeli anyjához. Siet az Ur alázatos szolgálóleányát üdvözléssel megelégni és mély hódolatát bemutatni, mondván: „Üdvözlégy Mária.” Ne mulasszuk el azt hasonló tisztelettel üdvözölni, kit egy fenséges angyal olly tiszteletteljesen üdvözölt, kit maga az Isten anyyira megtisztelt, hogy anyjának választotta, és neki mint gyermek engedelmes volt. Távol legyen tőlünk, hogy lanyha és szórakozott lelkülettel mondjuk ki ezen üdvözlést, hogy gondolat, tisztelet, és benső buzgalom nélkül mondjuk ki ezen angyali szavakat: Üdvözlégy Mária. Elne felejtjük, hogy az, a kihez szólunk, kinek trónja előtt állunk, a Magasságbelinek anyja, az egész világ Urnéja, az angyalok és emberek királynéja, s hogy ő csak akkor fog kegyesen reánk tekinteni, ha a legnagyobb alázatossággal és örömmel mondjuk: Üdvözlégy Mária. Befejezésül egyesítsük érzelmeinket a jámbor Kempis Tamással, ki az ő magánybeszédében Máriát így üdvözlé: „Tisztelet-, áhítat- és alázatos bizodalommal lépek elődbe, hogy az angyali üdvözléssel köszöntselek. Meghajtott fővel, széttárt karokkal, és az áhítat gyengéd érzelmével teszem ez üdvözlést szent színed elébe, és ohajtom, hogy minden mennyei lelkek százezerszer és még többször ismételjék azt helyettem. Mit sem tudok, mi reád nézve dicsteljesebb, reánk nézve vigasztalóbb lenne. Mindenek, kik sz. nevedet szeretik, hallgatnak engem, és szavaimra figyelnek. A menyek örülnek, és a föld csodálkozásában reszket, midőn azt mondom: „Üdvözlégy Mária! A sátán fut, a pokol retteg, midőn ismétlem: Üdvözlégy Mária! A szomorúság oszlik, és új öröm tölti el a lelkeket, ha mondom: Üdvözlégy Mária! Hanyatló szeretetem új erőre kap, és lelkem megújul, midőn imádkozom: Üdvözlégy Mária! Olly nagy ezen üdvözlés édessége, hogy nem találok szavakat annak méltó kifejezésére; sokkal mélyebben van az szívembe vésvé, hogysem azt a száj tökéletesen kimondhatná. Ujra leborulok tehát előtted oh legszentebb Szűz! hogy ujra mondjam: Üdvözlégy Mária malasztal teljes. . . Ki fogja forró ohajtásomat kielégíteni, hogy lelkem minden erejéből tisztelhessek!? Bár minden tagjaim tüzes nyelvekké változnának, hogy Téged, Istennek szent anyja, dicsérnélek. . . Bár aranytiszta szájjal és forró szeretettel imád-

kozhatnám: Üdvözlégy malasztal teljes, az Ur van te veled; áldott vagy te asszonyok között; és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. Asszonyunk Szűz Mária, Istennek sz. Anyja, imádkozással érettünk bűnösökért most, és halálunk óráján. Amen!”

Chinai missio.

RIZZOLATI urnak, Hou-Kouangi apostoli helynöknek irata a lioni missioi egylet középponti tanácsához.

Hong-Kong, Martius 23. 1853.

Uraim! az európai máha-hajó indulóban van, azért sietségben írom önöknek azon tudósításokat, mellyeket nekünk Hou-Houangból követeink épen most meghoztak. Tien-Te, a fölkelők fővezére, Ou-Tschang-Fou városában, miután három napig tartó rémitő öldöklést vitetett véghez a mandarinok, katonák és nép között, anyyira, hogy a vér patakokban folyna, megparancsolta, hogy a boltok és raktárak is megnyitattának, megígérték egyszersmind, hogy több senki nem fogna megöletetni. Főoka azon rémletes öldöklésnek az volt, hogy a mandarinok és császári katonák azon pillanatban, midőn látnák, hogy az ellenség a résen keresztül a városba behatott, fegyvereiket, egyenruhájokat, és a katonát ismerető jegyeket elvetették, és polgárilag felöltözöttek, hogy őket meg ne ismerjék. Tien-Te ezután parancsot adott, hogy nékie egy császári palota Ou-Tschang Fou városában elkészítsék, minthogy ő ezen várost országának fővárosává kijelente légyen.

Első rendeletei minden helyeken, mellyeket ő eddig elfoglalt, körülbelül e szavakban foglaltattak: „Isten, kinek mindenhatósága eget és földet hat napok alatt teremtet, ki emberek iránti büntető igazságát vízőzönnel hajtotta végre, ki Sodoma tartományának öt városát az ég tüzevel megfenyítette, ezen Isten küldött minket a chinaiak bűneit megfenyíteni, és tiszteletét közöttök ismét helyreállítani. Ezen tiszteletet ismerték a mi legrégebb chinai őseink, a következő uralkodó házak elhagyák azt, és behozák Chinába az Isteneknek többségét. Azért mi meg nem engedünk semmi más isteni tiszteletet, mint az egy igaz Istenét, az ég és föld Teremtőjét; és mi rendeljük, hogy a bálványok mindenütt összetöressenek, a templomok lerontassanak, a bonzok és bonznék, kik az ő tiszteletökre föl vannak szentelve, megöletessenek stb.” És mennyire a hódítónak győző kara ér, parancsolatjai teljesítetnek. Megragadják a bálványok képeit, mellyeknek eddig a legnagyobb isteni tisztelettel adóztak, az utcákon keresztül vonozolják azokat, és oda vetik a katonák gunyolódásának, kik orrukat, karjaik-, lábaik és fejüket lenyesik. Novarra Péter vicariusom tudósítása szerint Tien-Te hadserege megszámlálhatlan. Czo-Chu-Fou városának bevételenél két millio unzia ezüst, mely a kinestárban találták, nagy mennyiségű lőpor, számtalan golyó, több száz ágyú és iszonyu mennyiségű élelem esett martalékul a zendülők kezébe. Azóta több várost gyűjtöttek fel a császári csapatok a végből, hogy azon gazdagság, mellyet ott össze gyűjtöttek, a zendülők kezébe ne essék. A hol ezek az urak megfordultak, a népség hajtákon levágni kénytelenített, és háját az Európaiak

módjára megnöveszteni. És ha valaki tévedésből, ki semmi kontyot, vagy hosszú haját visel, azon környékre jön, hol a csaszáriak vannak, azonnal megöletik. Ez esemény történt egy szegény katechetámmal hazatérteben egy betegről, kit halálára előkészített. Ő több napok óta megfelejtkezett haja lenyírásáról. A katonák elébe kerülvén, ezek őt egy mandarinhoz vivék, ki őtet minden további vizsgálat nélkül tüstént négyfelé daraboltatta.

Katholikus hitélet.

XXXIII.

Ó - A r a d , jul. 29. Isten dicsőségére s a vallásos érzület ápolására szentelők jul. 24 két, azon mély hatásu, egyházunkat nem kevésé jellemző szertartások egyikét végezvén, mellyek egyházunk szokása szerint egy új kereszt s temetkezéshely megszentelésénél vétetnek igénybe. Ugyanis, városunk sírkertének, mellyet már helyzete annyira emel, a vallásosságnak s eleven hitnek művei, ugymint: Kálvária, kápolna, esinos sírboltok, pompás kő- s érezkeresztek, szobrok és azok tartalomdús feliratai még inkább díszítenek, az idő enyészto hatalma által rozzant nagy keresztje helyébe egy díszes fakereszt állítatott. Farkas György aradi lakos nemes keresztény keblének ajándoka ez, kiről légyen elég annyit mondani, hogy a mint hiszen, ugy is szokott cselekedni. A megváltás jelének egyházi megszentelése végett lelkünk buzgó érzéseibe merülve vándorlánk ki a főnebbi nap kellemes reggelén a holtak nyugvó helyére, és velünk vándorla Arad igen számos, szép és jólelkű népe; kinek dicséretére legyen mondva, vallásos részvéte miatt valamennyi egyházi körmeneteink mind magasztos látvány. Nem százak, hanem ezrek töltik be a sz. menet terét, jellelül annak, hogy Arad szive alatt religio honol. Érzékeny szivreható látvány volt, szemlélni ez alkalommal is az ajtatos sereget, s hallani miként emelkedik a hit-örömtől eláradó ezer ajkak édes éneke az örök Atyának sz. színe elébe. A temetőbe érvén, a virágfüzérékkel ékesített felszentelendő kereszt körét foglala el az ajtatos sereg, térdre borulva imádá itt az Istent, ki az emberi vándorélet bonyolult viszonyai között a kereszt árnyában olly nagy vigaszt, olly biztos menedéket nyújtott. Ez után a pontificans, nt. K o s z t k a Libor helybeli pleb. helyettes egyházi segédlet kíséretében ünnepies munkájához fogott, és a keresztet s a temető közt foglalt földrészt latin és magyar szövegű kenetteljes tartalmu épületes imák ajtatos elmondása után beszentelte; mire sz. beszéd, és ennek bevégeztével énekes sz. mise áldozat következett. Jól érzette itt magát minden jámbor lélek, látván egyházunk sokat jelentő magasztos szertartásait, hallván benső meghatással a tiszt. J a k o b o v i e s Gyula hitszónok által magyar nyelven ritka tökélylyel előadott alkalmi sz. beszédet. Hatályos szavakkal magyarázgatá a buzgó hallgatóság előtt a kereszttről leáradó kegyelmek nagyszerűségét, annak tisztetét s az abból kifolyó kötelmeket. — Áldás szálljon a buzgó szónokra lélekemelő szép tanításáért, áldás főleg a buzgó lelkipásztorra, ki tényező volt nem csak a megszentelt, hanem még más két a város különböző részeiben elültetett kereszték létesítésében; kinek minden jót, szentet és igazán vallásost előmozdítani törekvő buzgalma még azon tekintetben is kiemelendő,

hogy a többek között városunk katolikus voltát hirdető két sz. szobornak, u. m. Nep. sz. János, és a remek colossális nagyságu Szentháromság képszobrának ujra festését és aranyoztatását részint a város pénztárából, részint az áldozatkészségü hívek adakozásából kieszközölé. Áldás szálljon végre ünnepélyünk szerzőjére, F a r k a s Györgyre, ki valódi keresztény buzgóságánál fogvást a felszentelt keresztet létre hozta. Adja vissza neki az ég dús kamattal mindazt, mit szives készséggel áldozott ez által Isten szent oltárára, és ne engedje, hogy bár legkisebbike is jámbor kívánatainak teljesületlenül maradván, hogy szemei valaha a fájdalom könnyeitől ázzanak. Igénytelen tudósításunkat elvégre azon ohajtással fejezzük be: adja az ég, hogy minden kereszténynek a sz. kereszt légyen öröme, gyönyöre; adja, hogy semmi másban ne dicskedjünk, hanem egyedül az áldott Jézus keresztjében.

Hirt Lénárd.

Különfélek.

Bibornok és hg-prímás ő eminentiája a rohiesi fűrdőből minden aggodalmat megszüntető egészségi állapotban érkezett vissza Esztergomba, s f. hó 10-kén mint apostoli látogató a premontrai kanonokokhoz Jászóra indul.

Pünkösöd utáni 13-dik vasárnapon Vadkerten, 16-dik vasárnapon pedig Nagy - F ö d é m e s e n elkezdődik a missio, melly mind a két helyen nyolcz-napig fog tartani, s a pesti sz. ferencziek által vezetetik. Szónokok: D a n k Agapius, zárdafőnök, Á t s Benjamin, P o r p á c z y Ferencz és T ó t h Károly atyák, kikhez az utóbb megnevezett helyen még S z a k o l t n a y Adolf és B á d y Valér atyák csatlakozandnak. (Rel.)

A bécsi Severin egyletnek ez idei 8-dik közgyűlése aug. 1-én gróf O'Donell urtól következő szavakkal nyitott meg: „Azon időpontról, mellyen Némethon kath. egyleteinek közgyűlése nálunk meg fog tartani, már nem vagyunk bizonytalanságban. E célra a september 19-22 ik közötti napok lőnek határozva. Teljes okunk nagyon remélni, hogy e közgyűlésre fölötte számosan fognak megjelenni, ugy, hogy azt a többi e nemű gyűlések semmiképen sem mulandják fölül.“ Ezen elnöki jelentéshez csatoltatott annak közhírré tétele is, milly sikerrel járt légyen el a központi választmány a legfelsőbb trón előtt a nagy redoute-teremnek e célra való átengedése végett. Ő cs. kir. apostoli Felsége a küldöttseget azon legkegyelmesebb nyilatkozattal fogadni méltóztatott: „hogy a Severin-egylet már eddigel is sok jót eszközölt, minek ő Felsége fölötte örvend, s a megtartandó közgyűléstől is csupán jót várhatni.“ — Mult hó 22-ről kelt legfelsőbb határozatnál fogva az egyletnek említett kérése legkegyelmesebben meghallgatott. Mig az egylet a felséges cs. kir. felséges uralkodónak ezen tetszésnyilvánításában eddigi törekvéseinek legszebb jutalmát, s törhetlen kitarásra a leghatalyosb ösztönt köteltes szemlélni: más részről e tapasztalt felbecsülhetlen kegyelemért ő Felsége iránt a legmélyebb hálára kötelzetik. Némethonnak katolikusai e hirt a leglényesebb örömmel fogják üdvözleni, s valljon mi is lehetne ezekre örvendetesb s megtisztelőbb, mint az érintett engedély, miszerint nem csak Bécsben, hanem a felséges Habsburgiaknak azon ösrégi teremében tarthatandják összejöv-

telőket, melyhez annyi dicső kath. viszemlék van csatolva; azon császári palotában, melyről II. Ferdinand alatt az egyházellenes mozgalmak árja mint egy erős sziklagátról visszapattant; azon palotában, melyben néhány év előtt kimondatott az egyházat felszabadító nagy és magasztos császári szó, mely Austria kath. egyházát minden bizonnyal hovaelőbb fel fogja virágoztatni. A Severin-egyletnek jelenleg közelebbi feladata, hogy a kath. vendégeknek méltó elfogadására alkalmas előkészületek tétessenek. Az egyletnek ereje e célra elégtelen; minél fogva az egylet jónak látta a buzgó katolikusokat szeretetadóományokra gyűlésileg felszólítani.

Egy rom. kath. magánnevelő, a ki magyarul, németül, deákul s tótul a legrövidebb idő alatt képes minden szillabizálás vagyis foglalás nélkül nevendékeit az olvasásban, írásban és más szükséges tudományokban oktatni, ajánlja magát több évekre esaládok mellé, a legjutányosabb ár mellett. Neve a szerkesztőségnek meg tudandó. —

Csöd kántor-tanítói állomásra. *) Szombathely püspöki megyében, Kőszeg város közelében, a szerdahelyi plebániához tartozó B o z s o k i fiók helyen a kántor-tanítói állomás megürülvén, annak rendes betöltésére f. é. augusztus 10-re csöd nyitattik. Jövedelme ez állomásnak: köből épült lak, 3 szoba, konyha, kamara, istálló, szilvákert, 21 p. m. buza, 21 p. m. rozs, 3 öl tűzifa, az iskolás gyermekektől télen át naponként 2 db. fa, 42 pfr. 2 db rét. Ezen kívül a stola illeték, a különféle irományok készitési díja, a leendő tagosztálykor féltelek, s rövid idő múlva 50 pfr. javítás. A fentebbi állomást elnyerni kívánók a szükséges oklevelekkel ellátva legyenek, magyarul jól, németül és horvátul tűrhetően tudjanak, s a kitűzött napon magokat az alulírtnál bejelentésék.

Kelt Szerdahelyen, jul. 17. 1853.

G ó c z á n József, szerdah. pleb.

Csöd tanító- s éneklői állomásra. B á t t a s z é k mezővárosban, Tolna megyében, az elemi tanodák II-dik osztályában a tanítói hivatal megürülvén, annak betöltése végett f. é. augusztus 23-ik napján itt helyben csöd fog tartatni, melyre az azon hivatalt elnyerni akarók ezennel meghívatnak. E tanítói állomással egyesülve, lévén a német kántor hivatalja is, csak olyanok folyamodhatnak, kik a magyar és német nyelv tökéletes tudása s tanítói ügyesség mellett a zenészetben is képzetek annyira, hogy jelesebb napokban az isteni szolgálatot karzenével dicsőíthetendik. Az említett kettős hivatal javadalmi ezek: a várostól készpénzben 100 fr. p. pénzben, 50 p. mérő rozs, gabona nem természetektől mintegy 32 fr. pp. Két koci széna és egy koci sarju. 6 akó bor s tisztességes, tágas szabad lakás. Az uraságtól 10 öl lágya és segédtanító tartásra 20 fr. pp. Mind ezeken felül a német ajku hívektől az ugynevezett stolaris javadalmak. —

*) Sajnálattalunkra ezen csödhirdetés csak lapunk 31-dik száma megjelenté után jött kezünkhez. Szerk.

A csödülendők szükséges okmányokkal ellátva, jelentsék magokat idejében a helybeli igazgatóságnál.

Kelt Báltaszéken, július 7-én 1853.

H e s z J ó z s e f,
báltaszéki pleb. Tolna vmegyében.

Csöd-Hirdetés. A megürült kántor-tanítói állomás elnyerésére N á d u d v a r o n, Pest megyében csöd hirdettetik f. é. szeptember 5 kére. Ezen hivatalhoz esatolt fizetés a Canonica Visita alkalmával állapított meg, mint következők: 1 káosztás kert, 1 kenderes föld, 64 fr. váltóban, 4 öl tüzelő lágya, 4 koci széna, 400 kéve nád, minden házas pártól (440-nél több) 1/4 pesti mérő buza, egyházilag megállapított rendes stola, illedelmes lakás. Kik tehát ezen állomást elnyerni kívánják, hiteles okleveleiket az elvégzett Praeparandiáról, a magyar és német nyelvbeni tökéletes jártasságokról, erkölcsi és politikai viseletükről legfölyebb augusztus 28-ig a helybeli iskola-igazgatónak bemutatni, szeptember 5-én pedig reggel 8 órakor tehetségüket tanusítandók, személyesen megjelenni iparkodjanak. Kelt Nádudvaron, kalocsa megyében jul. 28-án 1853.

L á n a y Nep. János, nádudvari
pleb. és iskola-igazgató.

Csöd kántor-tanítói állomásra. Győrmege Nyalka helységében a mester s ezzel járó jegyzői hivatalra f. é. szeptember 1-re pályázat hirdettetik; évi jövedelme 58 p. mérő rozs, párpénz s egyéb fizetések körülbelül 22 frp., 6 öl keményfa, 1 szekér széna. 8 hold szántóföld, a megmunkáltatást a helység végzi; az iskolába járó minden gyermektől egy egy kántorra 12 p. krajezár; azonfölül a jegyzői hivatalért bejön mintegy 80 p. forint. Kik ezen hivatalt elnyerni ohajtják, az említett helység plebánosához folyamodás, mesterképző, erkölcsi s politikai viseletükről — mely a közigazgatási kerületi főbíró ur által legyen aláírva — s bélyeges oklevelekkel ellátva, a mondott napon a megnevezett plebánián megjelenni ne terheltessenek. Kelt Pannonhegyen, aug. 1-én 1853.

F a r k a s Irén,
főpaptsági dékán.

Kegyves adományok: Hetyey Benedek, szombathelyi bizományos ur a pinkafői kerületből a közép-afrikai missiók elősegítésére beküldött 6 pfrtot.

K é r e l e m. Pestről hosszab távollétünk alatt a Kath. Néplap utolsó számaiba néhány sajtóhibák esuszak, melyek miatt a t. közönség szives elnézését kérjük.

Szinte ez alkalommal több felől érkezett tudakozódás folytán, értesítjük a t. közönséget, hogy valamely csödhirdetésnek a Kath. Néplapba egyszeri beiktatásáért 1 fr. pp. jár. Szerk.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomtatja LUKÁCS LÁSZLÓ, országot 6. sz.